

Sygn. akt III AUa 744/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2019 r. w Lublinie

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty

na skutek apelacji M. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 9 lipca 2018 r. sygn. akt VIII U 4177/16

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Elżbieta Gawda

Sygn. akt III AUa 744/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział L. odmówił M. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres bowiem Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 9 grudnia 2016 ustaliła, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. M. W. wniósł odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, podnosząc, iż stan jego zdrowia nie pozwala mu na wykonywanie prac wysiłkowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wyrokiem z dnia 9 lipca 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

M. W., urodzony dnia (...), posiada wykształcenie podstawowe. Dotychczas pracował w charakterze robotnika magazynowego, doręczyciela, i dozorca – gospodarza domu.

Na mocy decyzji organu rentowego z dnia 4 października 2011 roku wnioskodawcy zostało ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2011 roku. Świadczenie to przysługiwało M. W. do dnia 31 października 2013 roku. Następnie decyzją z dnia 15 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia 31 października 2016 roku. W dniu 22 października 2016 roku ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przyznanie prawa do renty. Lekarz Orzecznik stwierdził, iż odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 listopada 2021 roku. Powyższego orzeczenia nie podtrzymała Komisja Lekarska ZUS, która w orzeczeniu z dnia 9 grudnia 2016 roku stwierdziła, iż M. W. nie jest dłużej osobą niezdolną do pracy.

W toku niniejszego postępowania ustalono, iż M. W. cierpi na chorobę niedokrwienną serca (...), stan po dwóch zawałach serca ściany przedniej (przebytych w miesiącach czerwcem oraz wrześniu 2011 roku), stan po zabiegach angioplastyki z implantacją stanów (...) i (...), stan po angioplastyce i implantacji stenu (...), stan po przeszłorocznej interwencji wieńcowej, nadciśnienie tętnicze (...)-stopnia (...), chorobę dwunastnicy w wywiadzie, stan po operacji usunięcia zaćmy obu oczu, retinopatię nadciśnieniową obu oczu, astygmatyzm obu oczu, przebyte złamanie kręgu(...)z kompresyjnym zniekształceniem leczone operacyjnie, przebyte złamanie wyrostków poprzecznych(...)i (...) po stronie lewej (obecnie bez istotnych następstw od normy w badaniu neurologicznym), lewostronne skrzywienie kręgosłupa lędźwiowego, niewielkie zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowego, a także stan po urazie głowy ze wstrząśnieniem mózgu w dniu 17 lutego 2011 roku bez odległych następstw ze strony centralnego układu nerwowego.

Jak stwierdzili biegli przebieg choroby niedokrwiennej serca i nadciśnienia tętniczego, na które cierpi M. W., jest obecnie stabilny i bez stwierdzonych objawów niewydolności krążenia, co powoduje, że wnioskodawca może pracować z wyłączeniem ciężkiej pracy fizycznej. Choroba wrzodowa jest obecnie nieaktywna, przebiegała bez powikłań, co również nie spowodowało niezdolności do pracy z przyczyn gastrologicznych. M. W. jest jednak niezdolny do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej związanej z obciążeniem kręgosłupa lędźwiowego, mogąc jednocześnie wykonywać lżejsze prace fizyczne. W ocenie biegłego ortopedy może także wykonywać zatrudnienie jak w ostatnim okresie aktywności zawodowej (tj. w charakterze dozorca – gospodarza domu), zatem w ocenie ortopedycznej również brak jest u niego niezdolności do pracy. Ponadto po zaopatrzeniu okularowym ostrość widzenia wnioskodawcy pozostaje na dobrym poziomie, co czyni go zdolnym do pracy również ze względów okulistycznych.

Badaniem neurologicznym, przeprowadzonym w dniu 5 kwietnia 2018 roku, nie stwierdzono u M. W. objawów ogniskowego uszkodzenia centralnego układu nerwowego. Kręgosłup szyjny i lędźwiowy wnioskodawcy posiada prawidłową konfigurację i ruchomość, zaś objawy korzeniowe są ujemne. Nie stwierdzono także zaników mięśniowych, zaś siła mięśni kończyn dolnych jest dobra, a chód sprawny. W związku z faktem, iż od przebytego w 2011 roku urazu minęło już kilka lat, obecnie biegli nie stwierdzili odległych następstw ze strony centralnego układu nerwowego po przebytych urazach głowy. Brak jest także u wnioskodawcy objawów drażnienia korzeni nerwowych i ubytku ich funkcji czy też objawów uszkodzenia rdzenia z poziomu urazu kręgosłupa. Biegły neurolog nie stwierdził u M. W. istotnego naruszenia sprawności organizmu, które mogłoby skutkować niezdolnością do pracy z przyczyn neurologicznych.

Wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do pracy. Najistotniejszym schorzeniem M. W., jest choroba niedokrwienna serca, wymagająca w przeszłości kilkukrotnego działania zabiegowego. Przebyte zawały serca nie spowodowały znaczącego upośledzenia pracy serca, frakcja wyrzutowa serca jest upośledzona w niewielkim stopniu, a przeprowadzone badanie nie ujawniło objawów niewydolności krążenia czy też zaburzeń pracy serca. Pomimo przebiegu schorzenia wymagającego kilkukrotnego leczenia zabiegowego wnioskodawca zachował zdolność do podjęcia zatrudnienia na wielu stanowiskach. Powyższa patologia, w stadium zaawansowania jakie występuje u skarżącego, stanowi przeciwwskazanie do wykonywania zatrudnienia związanego z istotnym zagrożeniem

wypadkowym, w postaci pracy na wysokości, pracy przy maszynach w ruchu, kierowania pojazdami mechanicznymi, jak również zatrudnienia obejmującego dźwiganie ciężarów itp. Wnioskodawca posiada jednakże stosunkowo niski poziom kwalifikacji zawodowych, ukończył jedynie szkołę podstawową. Nie posiada więc żadnych konkretnych kwalifikacji zawodowych (co potwierdza przebieg jego pracy zawodowej). Obecny stan zdrowia wnioskodawcy pozwala na wykonywanie prostej, lekkiej pracy fizycznej, niewymagającej specjalnych kwalifikacji ani specjalistycznego przeszkolenia. Należy tu wymienić pracę w charakterze portiera, dozorca dziennego, szatniarza, brakarza, pracownika gospodarczego, pakowacza itp. Pomimo, iż wnioskodawca przebył znaczący uraz kręgosłupa, obecny stan narządu ruchu nie ujawnia istotnych nieprawidłowości w badaniu fizykalnym. W badaniu przeprowadzonym przez biegłą z zakresu medycyny pracy w dniu 9 listopada 2017 roku nie stwierdzono cech uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, nie zaobserwowano ograniczenia ruchomości kręgosłupa szyjnego ani kręgosłupa lędźwiowo – krzyżowego, nie stwierdzono objawów drażnienia korzeni nerwowych. Ruchy kończyn były sprawne, nie odnotowano niedowładów kończyn, ubytków siły i masy mięśniowej, zaników mięśniowych. Wszystkie powyższe ustalenia uprawniają do sformułowania wniosku, iż u M. W. nie doszło do takiego naruszenia sprawności organizmu, które mogłoby skutkować niezdolnością do pracy ze względu na stan narządu ruchu. Istniejące u wnioskodawcy nadciśnienie tętnicze, skutecznie i systematycznie leczone, bez udokumentowanych istotnych powikłań narządowych nie skutkuje niezdolnością do pracy w rozumieniu rentowym. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, oraz opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii i traumatologii, kardiologii, chorób wewnętrznych i gastrologii, okulistyki, neurologii oraz z zakresu medycyny pracy. Analizując te opinie Sąd doszedł do wniosku, że są one rzetelne, wyczerpujące, a zawarte w nich wnioski są dokładnie uzasadnione.

Nie budzi wątpliwości, iż wiodącymi schorzeniami stwierdzonymi u wnioskodawcy są schorzenia kardiologiczne oraz schorzenia kręgosłupa. Opinie wszystkich biegłych lekarzy specjalistów z zakresu tych schorzeń oraz schorzeń współistniejących są ze sobą zbieżne. Biegli wyczerpująco uzasadnili swoje stanowisko, podając szczegółowo charakter występujących schorzeń, jak i ich wpływ na możliwości wykonywania pracy zarobkowej przez ubezpieczonego, podkreślając, że schorzenia te nie powodują w obecnym etapie zaawansowania i leczenia niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy nie prowadził zatem dalszego postępowania dowodowego. Byłoby to uzasadnione tylko wówczas, kiedy sporządzone opinie są sprzeczne lub niewłaściwie uzasadnione. Sąd w całości podzielił wnioski wynikające z opinii wszystkich biegłych sądowych, opiniujących w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy – na podstawie powyższych ustaleń – również doszedł do przekonania, iż ubezpieczony nie jest obecnie osobą niezdolną do pracy – jak ustalono w opiniach biegłych.

Sąd uznał, że odwołanie M. W. jest niezasadne.

Na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1278, tekst jednolity ze zmianami) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w ściśle wskazanych okresach.

W niniejszej sprawie sporne było wyłącznie spełnienie przez ubezpieczonego pierwszej ze wskazanych przesłanek, tj. ustalenie, czy M. W. jest w dalszym ciągu od dnia 1 listopada 2016 roku osobą niezdolną do pracy.

Podstawą istnienia niezdolności do pracy jest stwierdzenie, że w obecnym stanie zdrowia ubezpieczonego nastąpiło znaczne ograniczenie możliwości podjęcia zatrudnienia zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji (częściowa niezdolność do pracy), lub też utrata zdolności do jakiegokolwiek pracy (całkowita niezdolność do pracy) – art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 13 ust. 1-3 cytowanej ustawy przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Ponieważ w sprawie jednoznacznie ustalone zostało, że M. W. od dnia 1 listopada 2016 roku nie jest w dalszym ciągu niezdolny do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, zaskarżoną decyzję należało uznać za prawidłową, zaś odwołanie od niej oddalić.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez wnioskodawcę.

Skarżący zarzuca, że z uwagi na stan zdrowia w nie może podjąć pracy fizycznej, a wobec braku wykształcenia nie nadaje się do pracy umysłowej.

Wskazując na powyższe wnosił o zmianę wyroku i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, badając przesłankę istnienia niezdolności do pracy wnioskodawcy oparł się na opiniach biegłych sądowych specjalistów lekarzy: neurologa, ortopedy, kardiologa, chorób wewnętrznych i gastrologii oraz okulistyki a nadto medycyny pracy. Wszyscy biegli stwierdzili, że stan zdrowia wnioskodawcy nie powoduje takiego naruszenia sprawności organizmu, który czyniłby go niezdolnym do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego obdarzone przez Sąd I instancji wiarygodnością opinie są logiczne, konsekwentne i nie pozostawiają wątpliwości co do faktu braku niezdolności do pracy skarżącego.

Subiektywne przekonanie wnioskodawcy, o tym, że nie nadaje się do pracy nie stanowi podstawy do ustalenia zgodnego z jego żądaniem, bowiem nie znajduje ono potwierdzenia w sporządzonych w sprawie opiniach.

Najistotniejszym schorzeniem M. W., jest choroba niedokrwienna serca, wymagająca w przeszłości kilkukrotnego działania zabiegowego, jednak jak wskazali biegli przebyte zawały serca nie spowodowały znaczącego upośledzenia pracy serca. Wnioskodawca zachował zdolność do podjęcia zatrudnienia na wielu stanowiskach, nie może jedynie wykonywać zatrudnienia związanego z istotnym zagrożeniem wypadkowym, w postaci pracy na wysokości, pracy przy maszynach w ruchu, kierowania pojazdami mechanicznymi, jak również zatrudnienia obejmującego dźwiganie ciężarów. Jak zaznaczył sąd wnioskodawca posiada stosunkowo niski poziom kwalifikacji zawodowych, ukończył jedynie szkołę podstawową. Jego obecny stan zdrowia pozwala na wykonywanie prostej, lekkiej pracy fizycznej, niewymagającej specjalnych kwalifikacji ani specjalistycznego przeszkolenia: portiera, dozorca dziennego, szatniarza, brakarza, pracownika gospodarczego, pakowacza itp. Na obecnym rynku pracy możliwe jest znalezienie zatrudnienia w takich zawodach, a stanowiska te nie łączą się z przenoszeniem ciężarów, czy pracą na wysokości. Pomimo, iż

wnioskodawca przebył uraz kręgosłupa, obecny stan narządu ruchu nie ujawnia istotnych nieprawidłowości. W badaniach przeprowadzonych przez biegłych nie stwierdzono cech uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, ograniczenia ruchomości kręgosłupa szyjnego ani kręgosłupa lędźwiowo – krzyżowego, ani objawów drażnienia korzeni nerwowych.

Opinie wszystkich biegłych lekarzy specjalistów z zakresu schorzeń jakimi dotknięty jest wnioskodawca były ze sobą zbieżne. Biegli wyczerpująco uzasadnili swoje stanowisko, uznając, że schorzenia te nie powodują w obecnym etapie zaawansowania niezdolności do pracy.

W myśl art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zdefiniowanie pojęcia - „poziom kwalifikacji”, użytego w tym przepisie ma istotne znaczenie, bowiem stanowi podstawę do ustalania rodzajów prac, które są w zasięgu możliwości ubezpieczonego mimo stwierdzonego upośledzenia sprawności organizmu, a co za tym idzie, do ustalenia czy ograniczenie zdolności do pracy można zakwalifikować jako znaczne. O poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie lecz także uzyskana przez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy - także pracy fizycznej. Zatem ustalenie zachowanej zdolności do pracy (określenie stopnia utraty zdolności do pracy) musi uwzględniać możliwość wykonywania porównywalnych pod względem poziomu posiadanych kwalifikacji określonych rodzajów prac ze względu na ich cechy wspólne, umożliwiające wykorzystanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności oraz prac, które ubezpieczony może wykonywać po przekwalifikowaniu zawodowym, o ile jest ono możliwe i konieczne, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne - art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., I UK 435/11).

Sąd Apelacyjny podkreśla, że miarodajny dla oceny sądowej zdolności ubezpieczonej do pracy w kontekście orzekania o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy ma wynik badań lekarskich przeprowadzonych przez biegłych sądowych. O niezdolności do pracy nie decydują lekarze leczący, gdyż jak zauważa się w orzecznictwie sądowym, chodzi tu o ocenę niezdolności do pracy w prawnym rozumieniu, podejmowaną w trybie określonej procedury i przez odpowiednie organy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, M.P.Pr. z 2010 r. Nr 10, poz. 506). Biegli sądowi to lekarze wpisani na listę biegłych, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe i cechy gwarantujące bezstronność i rzetelność opiniowania w sprawach sądowych.

Reasumując wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, co czyni apelację bezzasadną.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.